

**ΝΙΚΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ, «Η εσχάτη των ποινών»
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ**

Διαλέξτε ένα από τα παρακάτω θέματα:

1. «Το παιχνίδι αλλιώς» – Ανατροπή της αφήγησης

ΟΔΗΓΙΕΣ

Φανταστείτε ότι η ιστορία δεν τελειώνει όπως την αφηγείται ο συγγραφέας. Αλλάξτε την εξέλιξη και γράψτε ένα νέο τέλος για το διήγημα. Σκεφτείτε:

- i. Τι θα γινόταν αν ο Δαμιανός γινόταν **δεκτός** στην ομάδα;
- ii. Αν **οι κανόνες άλλαζαν** και του επέτρεπαν να παίζει;
- iii. Αν η **εκδίκησή του έπαιρνε άλλη μορφή**;
- iv. Αν **δεν επέστρεφε** ποτέ στο γήπεδο;
- v. Αν κάποιος τον **έβλεπε την ώρα του πέναλτι** και του έδινε μια **δεύτερη ευκαιρία**;

Μπορείτε παρουσιάσετε την εκδοχή σας με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

Ως αφηγηματικό κείμενο (σαν συνέχεια του διηγήματος)

Ως θεατρική σκηνή

Ή ακόμα και σαν μικρό κόμικ!

Παραδείγματα εναλλακτικών εξελίξεων (για έμπνευση):

Ο Δαμιανός γίνεται δεκτός την τελευταία στιγμή

Ο αρχηγός της ελληνικής ομάδας βλέπει το πείσμα και τη στολή του και του δίνει μια ευκαιρία. Ο μικρός παίζει, βάζει το νικητήριο γκολ και όλοι τον χειροκροτούν.

Η εκδίκηση γίνεται δημιουργική

Ο Δαμιανός μαζεύει τα παιδιά που δεν παίζουν ποτέ και φτιάχνει τη δική του ομάδα. Αρχίζουν να προπονούνται και τελικά προκαλούν τους «μεγάλους» σε αγώνα.

Το πέναλτι έχει μάρτυρα

Η μικρή Ρουμάννα Σιλόνα τον βλέπει και, εντυπωσιασμένη από την τεχνική του, τον συστήνει σε τουρίστες που φτιάχνουν ποδοσφαιρική ομάδα. Παίρνει επιτέλους τη θέση που του αξίζει.

Ο Δαμιανός δεν γυρίζει ποτέ στο γήπεδο

Χάνει την πίστη του και αφοσιώνεται σε άλλο άθλημα ή τέχνη (μουσική, χορό, ζωγραφική), αλλά γίνεται διάσημος και όλοι τελικά τον θαυμάζουν.

Ανατροπή κανόνων

Οι ντόπιοι παραδέχονται πως η απόρριψη ήταν άδικη και από την επόμενη μέρα τα παιδιά αποφασίζουν να ψηφίζουν δημοκρατικά ποιος θα παίζει. Ο Δαμιανός παίζει και γίνεται σύμβολο δικαιοσύνης.

2. «Το ημερολόγιο του Δαμιανού»

Γράψτε μια σελίδα (150 – 200 λέξεις) από το ημερολόγιο του Δαμιανού, περιγράφοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματά του κατά τη διάρκεια της ημέρας του αγώνα. Μπορείτε να φανταστείτε πώς ένιωσε σε κάθε στιγμή και τι θα ήθελε να πει αλλά δεν μπόρεσε;

ΟΔΗΓΙΕΣ

Να μπείτε στη θέση του μικρού Δαμιανού και να εκφράσετε με λόγια του τις σκέψεις και τα συναισθήματά του τη μέρα του μεγάλου αγώνα.

Τι πρέπει να περιλαμβάνει το κείμενό σας:

Ημερομηνία και τίτλος (προαιρετικά): Π.χ. *Τρίτη, 2 Αυγούστου – Η μέρα της εκδίκησης*

Σκέψεις & συναισθήματα:

Πώς ένιωσε το πρωί, καθώς ετοιμαζόταν για το ματς; (Ανυπομονησία, ελπίδα, άγχος;)

Τι ένιωσε όταν τον έδιωξαν από την ομάδα των ντόπιων;

Ποια συναισθήματα τον κυρίευσαν όταν αποφάσισε να βάλει τη **φάνελα των «εχθρών»**;

Πώς ένιωσε κατά τη διάρκεια της **φανταστικής του αντεπίθεσης** και στο **πέναλτι της εκδίκησης**;

Λεπτομέρειες από το κείμενο:

Αναφορές στο γήπεδο, στα δίχτυα, στα παιδιά, στο μπλουζάκι της αδερφής του, στον Νικολάκη του Σινιόρη, στη Σιλόνα (αν θέλετε).

Περιγραφή των σκηνών σαν να τις έζησε εκείνος.

Τρόπος γραφής:

Πρωτοπρόσωπη αφήγηση (μιλάει ο ίδιος ο Δαμιανός)

Συναισθηματικός και προσωπικός τόνος

Μπορείτε να βάλετε εσωτερικούς μονολόγους, ερωτήσεις που κάνει στον εαυτό του, λόγια που ήθελε να πει αλλά δεν είπε.

Μερικά βοηθητικά ερωτήματα:

Τι του πέρασε από το μυαλό όταν έμεινε μόνος του στο αγάουτ;

Τι θα ήθελε να φωνάξει στους άλλους αλλά δεν το έκανε;

Γιατί αποφάσισε να «χτυπήσει» τους δικούς του;

Πώς φαντάστηκε τη στιγμή της εκτέλεσης του πέναλτι;

3. «Συνέντευξη με τον Δαμιανό»

Φανταστείτε ότι είστε δημοσιογράφοι και παίρνετε συνέντευξη από τον Δαμιανό μετά το παιχνίδι. Πώς θα εξηγούσε την πράξη του; Πώς νιώθει για την απόρριψη και την εκδίκησή του;

Μερικές προτάσεις για τις ερωτήσεις της συνέντευξης είναι:

Δαμιανέ, πώς νιώθεις όταν σε απέκλεισαν από την ομάδα για το παιχνίδι;

(Απάντηση που θα μπορούσε να τονίζει την απογοήτευση, την αίσθηση της αδικίας και τη λύπη που ένιωσε για την απόρριψη, καθώς και τη δυσκολία να κατανοήσει γιατί τον απέκλεισαν παρά την αξία του ως παίκτη.)

Αν μπορούσες να αλλάξεις κάτι από εκείνη τη στιγμή, τι θα ήταν αυτό;

(Απάντηση που θα μπορούσε να εκφράσει το θυμό και την επιθυμία του για αποδοχή ή για να δείξει την αξία του στους άλλους.)

Πώς εξηγείς την πράξη σου να φορέσεις τη φανέλα των Σουηδών και να προσπαθήσεις να πάρεις εκδίκηση;

(Απάντηση που θα μπορούσε να αναδείξει την ανάγκη του για δικαίωση και να δείξει ότι, λόγω του θυμού του για την αδικία, το να εκδικηθεί ήταν ο μόνος τρόπος να πάρει αυτό που αισθανόταν πως του άξιζε.)

Τι πιστεύεις ότι σου έμαθε αυτή η εμπειρία και πώς σε έχει αλλάξει;

(Απάντηση που μπορεί να αναφέρει την ωριμότητα που κέρδισε μέσα από αυτή την εμπειρία, όπως και την αναγνώριση της αξίας του, αλλά και την επίγνωση του τι σημαίνει εκδίκηση.)

4. «Από τα μάτια της Σιλόνα»

Η τελευταία πρόταση του διηγήματος αναφέρεται στη Σιλόνα, μια μυστηριώδη φιγούρα. Γράψτε την ιστορία από τη δική της οπτική.

Πρέπει να εστιάσετε σε μερικά σημεία:

Πώς βλέπει η Σιλόνα τον Δαμιανό; Πιθανώς τον βλέπει ως ένα παιδί που παλεύει να βρει την αξία του σε έναν κόσμο που τον απορρίπτει. Είναι μια φιγούρα που παλεύει με την αποδοχή, κάτι που η Σιλόνα μπορεί να κατανοεί, καθώς κι εκείνη μπορεί να νιώθει αποκομμένη ή διαφορετική.

Τι σημαίνει το ποδόσφαιρο για εκείνη; Εφόσον δεν συμμετέχει στο παιχνίδι, το ποδόσφαιρο ίσως να της φαίνεται ως ένα σύμβολο της ανδρικής υπεροχής ή της ομάδας, κάτι που αποκλείει άλλους ανθρώπους ή δημιουργεί κοινωνικές διακρίσεις.

Πώς συνδέεται η ιστορία της με τη δική του; Η Σιλόνα και ο Δαμιανός φαίνεται να βιώνουν και οι δύο έναν πόνο της απόρριψης και της μοναξιάς. Αυτή η σύνδεση μπορεί να δημιουργήσει μια ενδιαφέρουσα δυναμική, με την Σιλόνα να βλέπει στον Δαμιανό κάτι από τον εαυτό της.

5. Γράμμα στον Δαμιανό

Γράψτε ένα γράμμα προς τον Δαμιανό, είτε ως ένας φίλος του είτε ως ένας θεατής του αγώνα. Θα τον συμβουλευάτε να μην απογοητευτεί; Θα του εξηγήσετε γιατί οι άλλοι δεν τον δέχτηκαν;

Να αναπτύξετε το γράμμα σας με βάση τα εξής σημεία:

Έκφραση συναισθημάτων: Μπορείτε να ξεκινήσετε το γράμμα σας εκφράζοντας τη συμπάθειά σας για την απογοήτευση που νιώθει ο Δαμιανός και την κατανόησή σας για την επιθυμία του να αποδείξει την αξία του.

Συμβουλή ή στήριξη: Θα μπορούσατε να προσφέρετε συμβουλές στον Δαμιανό για το πώς να αντιμετωπίσει την απόρριψη και να του εξηγήσετε πως η αποτυχία δεν είναι το τέλος, αλλά μια ευκαιρία να μάθει και να βελτιωθεί. Η έμφαση μπορεί να είναι στην ανάγκη για υπομονή και επιμονή, ακόμα και όταν οι άλλοι δεν τον καταλαβαίνουν ή τον απορρίπτουν.

Εξήγηση της απόρριψης: Ένα σημαντικό σημείο θα είναι η εξήγηση γιατί οι άλλοι δεν τον αποδέχονται. Μπορείτε να αναλύσετε τη διάσταση της κοινωνικής αποδοχής και την έννοια της διαφορετικότητας που αναδεικνύεται στο διήγημα, καθώς και τον ρόλο της ομάδας και της ένταξης.

Εκδίκηση και συναισθηματική εξέλιξη: Στο τέλος, μπορείτε να εξετάσετε αν και πώς η εκδίκηση που επιδιώκει ο Δαμιανός είναι μια υγιής αντίδραση ή αν η πραγματική του νίκη βρίσκεται στη συγχώρεση ή στην υπέρβαση του θυμού του.

6. Διάλογος στο μέλλον

Φανταστείτε ότι ο Δαμιανός είναι πια ενήλικας και επιστρέφει στην Αντίπαρο. Συναντά έναν από τους παλιούς του συμπαίκτες. Τι θα έλεγαν μεταξύ τους; Γράψτε έναν διάλογο που να δείχνει αν ο Δαμιανός ξεπέρασε το παρελθόν ή αν το κουβαλάει ακόμα.

ΟΔΗΓΙΕΣ

- **Περιγραφή χαρακτήρων:** Πριν ξεκινήσετε να γράφετε, φανταστείτε πώς θα ήταν ο Δαμιανός ως ενήλικας. Έχει αλλάξει η προσωπικότητά του; Είναι ακόμα θυμωμένος με την αδικία που υπέστη στα παιδικά του χρόνια ή έχει εξελιχθεί;

- **Το παρελθόν και το παρόν:** Να εξετάσετε πώς το παρελθόν του Δαμιανού, η απόρριψη και η εκδίκηση που επιχείρησε να πάρει, τον επηρεάζουν σήμερα. Ίσως να του θυμίζουν κάποια ακόμα ανοιχτά συναισθηματικά ζητήματα.

- **Ο διάλογος:** Ο διάλογος θα πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία του χαρακτήρα του Δαμιανού και να αναδεικνύει αν ο ίδιος έχει ξεπεράσει τις παιδικές του εμπειρίες ή αν είναι ακόμα δεσμευμένος σε αυτά. Να δείξετε, δηλαδή, αν έχει γίνει πιο ώριμος ή αν ο θυμός και η ανάγκη για εκδίκηση παραμένουν ζωντανά μέσα του.

- **Συναίσθημα και ανάπτυξη:** Ο διάλογος να φέρει στο φως τα συναισθήματα του Δαμιανού και των άλλων, ενώ πρέπει να δείχνει μια φυσική εξέλιξη στην προσωπικότητά του, είτε προς το καλύτερο είτε όχι.